

БОРБА

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП, ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ
И ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ
ТЪРНОВО

Излиза три пъти седмично

Год XVI брой 56 (1359)

Търново, събота, 7 май 1960 г.

Цена 20 ст

КРИЛЕ НА ПОБЕДАТА

☆ По случай Девети май ☆

Дълго чакана. Тя долетя все пак ей така — изведнџка, като мълния, която озари и люшна огромната ивица на фронта от Балтика до Мур в неописуем екстаз, в людо-ликуване.

Тя идеше отдалече. Откъде точно — мъчно е да се каже. Във всеки случай винаги, когато си спомниш за нея, в паметта ти изплува грамадногулово танк, звездочел танк, плътно с гротхот по равнината и зад него — верига от звездочели войни. Те са тъй различни и... толкова еднакви! Сикаш затова винаги виждам оня къркорок юначка през Пустата и кривнато кене и немирни кичур на челото, със сурови резки на преждевременни бръчки и буино-веси огньове в сините като небето очи. Той върви — неударим — подир танка, стиснал автомата, пряко дивия рой на вражи куршуми и острия писък на мините. Какъв беше той — украинец или белорусин, волжанин или сибиряк? Той беше и едното и другото — идеше и от Сибир и Украйна, и от Белорусия и Поволжето, и от Задкавказието и средноазиатските републики. Той крачеше с размах на цялата необятна съветска страна, с огромната мъка на нейните разрушения и изпепелени градове и села, на милионите жертви на нацисткия звар, със суровата правда в сърцето си, с несъкрушима вяра в тържеството на своето право дело. Той умираше и се раждаше, за да умре отново и отново да живее. Той спря на стълбението на немските танкове при Волоколамск, затуляше с тялото си абраурите на вражките оуикери, за да ускори атаката на своите другари, горя в пламъците на Сталинград, за да стисне гърлото на хищника при Курската дъга, хвърляше се под танковете с противотанкови мини и ръце при Сейкешфехервар, преброя Тиса и Дунав, Висла и Одер, за да забие своето чисто, като кръвта му, свято знаме над Райхстага в Берлин и да си отиде на Елба, И Европа, и светът трябва да се преклонят пред него — Освободи-

теля, пред неговата саможертва, пред неговия чувствителен подвиг да му благодарят.

„Всена челоуечество в наших колоннах.“ — пееше, крачейки в бойните редици, един съветски поет в ритъма на бойните маршове, на фронтовите походи. И наистина той беше не само освободител, но и обновител на Европа, на Азия, на света. Защото на раменете си носеше и разнесе по света не просто победата, а и пролетта — чаканата, жадувана от столетия и най-сетне извоювана човешка пролет. И тъкмо в това беше, в това е неговата несломима сила. Гдето минеше — през Варна или Варшава, Прага или Белград, народите възправиха снага и отърваха паразитите от снагата си.

Погледнете нашите площи, поля. По безсирниите, необгледни нива пълят трактори, нови заводи вишат кумини в лазура, нови, весели хора вят весели хора. Пребродете социалистическа Европа — от Тирана до Гданск, от Кюстенджа до Росток. Няма ги дупките в Олтения, в които „живееха“ бедни, гладни, голи румънски селяни.

Тази пролет освободи народите на Унгария, Полша, една трета част от Германия. Тя възроди неузнаваемо народна Корея, Китай, Северен Виетнам.

Този нов, обновен свят ватегна могъщо на везните на историята, стана нейна главна движеща сила. Той оведри климата на Азия и Африка, роди Вангунг. Той поведе и предвожда борбата срещу тъмните сили на злото, на смъртта, на агресията, които веднаж бяха бити в Корея, после изгонени от Суец и най-сетне опозорени в Ливан и Йордания. Той изгради по всички меридиани и паралели един могъщ и несъкрушим фронт, какъвто не е съществувал до днес — фронта на мира, на живота.

През първите години след войната живеехме тежки дни: разрушения, недоимък, лишения. Това е вече спомен. Но остана в спомена и фактът, че тогава, доволна и сита, богата Америка на

милиардерите правеше бизнес от гледи на милионите, пъхаше атомна бомба в устата на гладна Европа, с атомна бомба плашеше нашите народи, танкуваше по ръба на войната. Социалистическият лагер обаче и неговият знаменосец — Съветският съюз не само издържа, не се уплаши, но и набра могъщи сили, за да хвърли вече ръкавицата на Запада за мирно съревнование, мирно изпитание на двете системи. Днес той дава една трета от световното производство, утре ще надхвърли половината. И капитализмът ще бъде бит окончателно на главния — стопанския фронт. Днес СССР догонва, утре ще изпревари Америка. Ще изпреварим и най-напредналите крепости на капитала по жизнен стандарт. И „битката за душето“ ще бъде спечелена безвъзвратно. Тогава народите на

Азия, на Африка и Латинска Америка, на Европа и САЩ ще видят (те вече виждат!) и ще отсвят, Западът се бон от тази присъда от този ден. Той се страхува от мира.

Да, но той се страхува вече и от войната. Защото нашите винтовки не рждясаха. И наред с тях в строя влязоха междуконтинентални ракети, които извършват стратегическа революция. Затова премиерът на Великобритания днес заявява: „трябва да се научим да съжителствуваме“. За това дойде Кемп Дейвид, Рамбуйе, парижката среща на върха.

Да съжителствуваме в мир обаче значи преди всичко да угасим огнищата на войната, които гледят и утре могат да облъскат съюзниците-победители във Втората световна война един срещу друг. Тези огнища — най-опасните — са Германия и Берлин. Защото веднага след войната, ако не и още през време на войната, Вашингтон и Лондон се опитаха да превърнат общия враг — Германия в свой съюзник срещу тогавашния си съюзник и бъдещ „потенциален враг“ — СССР. А сега, обвързал ги за себе си, Бон

се мъчи да опълчи САЩ, Англия и Франция срещу Съветския съюз.

Съветският съюз, социалистическият свят не се бон от германския милитаризъм. Той настоява да му се турри юзда, като се сключи мирен договор с двете Германия и Западен Берлин се превърне в свободен демилитаризиран град, не защото се сражава от орже, ние, а защото не желае нови победи — нито нов Сталинград, нито нов Берлин. Нека последната голяма война да бъде наистина последна — да няма вече ни победи, ни поражения. И съюзниците, които спечелиха с дружни сили тази война, сегатрябва да спечелят с дружни сили мира. И дружно да го бранят. Затова завчера Н. С. Хрушчов в доклада пред сесията на Върховния съвет на СССР заяви:

„Нашият народ не е забравил и никога няма да забрави с каква цена беше извоювана победата. Не са забравили за това и народите на Съединените щати, Англия, Франция, Полша, Чехославия, Албания, Югославия, Гърция, Норвегия и на други държави, които се сражаваха в редовете на антихитлеристката коалиция. Споменът за неодавяна минало задължава нас и нашите бъдещи съюзници от антихитлеристката коалиция да пазим и укрепваме мира, извоюван в резултат на победата, да ликвидираме окончателно последните от миналата война и да направим така, че никога да няма нова война, да не могат да я разпалят никакви ноюзлоупени подражатели на Хитлер.“

Това повелява Победата.

Ведър полъх от Москва

Пристигналата вчера от Москва хубава новина за намаляване на работния ден и премахване на данъците на работниците и служителите напълни с радост сърцата и на железничарите от Горнооряховския жп възел. Още от ранна утрин по локомотивите, влаковете, на спирките, на струговете и стрелките, навсякъде се говори с възхищение за поклода на Н. С. Хрушчов пред сесията на Върховния съвет на СССР.

С голямо внимание слушах радостната вест по радиото — заяви стрелоч-

ното премахване на данъците върху заплатите на работниците и служителите и за други мероприятия за повишаване благосъстоянието на съветския народ, както и мероприятия за окончателно преминаване през 1960 година на всички работници и служаци към 7 и 6 часов работен ден.

Дневният ред на Сесията е ярко потвърждение на непрестанните грижи, които Коммунистическата партия и Съветското правителство отделят за повишаване благосъстоянието на трудещите се.

В доклада си пред Сесията Н. С. Хрушчов подчерта, че към първи април 1960 година около 16.000.000 души вече са работили по намален работен ден. През 1960 г. всички работници и служители ще преминават напълно към седем и шест часов работен ден без да се намалява работната заплата.

Сталинградските тракторостроители одържаха голяма трудова победа. В два часа на 4 април т. г. от голямия конвейер слезе милионният трактор.

Снимка: С. Курунин — ТАСС

ДА ПРЕМАХНЕМ ДУМАТА ВОИНА

Като китинте пролетни цветя в двора на градинка са мили и нежни 16-те деца от новооткритата детска градина на МТС в с. Сухиндол. Тук те растат под най-големия грижи на воля, при опитната възпитателка Васла Морска. В неузнаваем хубав свят се превърнала малката къщица. Стените са изпъстрени с рисунки из приказките, а

в ъглите има много играчки. В другата стая са белоснежните легла. Благодарни са работниците и служителите на профкомитета при станцията, които осъществяват хубав почин. За топлинните грижи, депата се отплащат с бодър дух и чудно хубави песни. Техният малък хор изпълнява пред посетителите песни, които допада на всяко сърце. Да няма вече никога думата война!

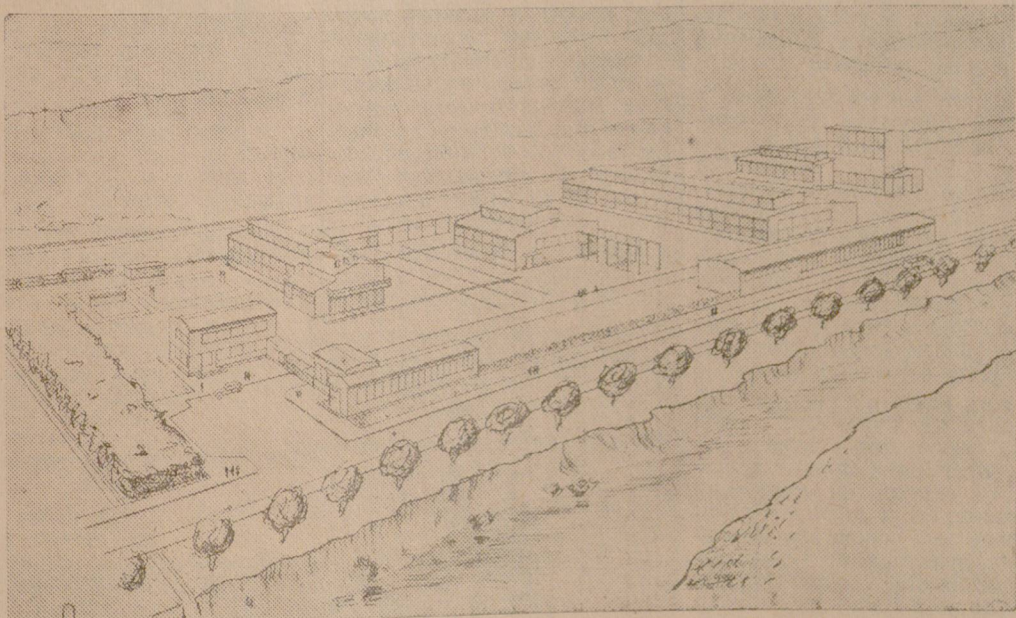
Тия мили деца не знаят що е война. Но техните бащи и майки помнят ужасите и. Те ненавиздат войно-

любците, ония, които възкресват методите на нацизма.

Затова, когато приближава историческата дата 16 май — поледите им отново са отпразнени към Съветския съюз. Те знаят, че има една страна, която бди за запазването на мира в целия свят, бори се за щастие на хората. Те знаят, че на срещата на високо равнище в Париж Н. С. Хрушчов ще защитава правото им да няма повече война, техните деца да живеят все така безгрижно.

Ив. Драгнев

НОВ ЗАВОД В ТЪРНОВО

В красивата местност „Дълга лъка“ до Търново започна строежът на завода за производство на ламелен паркет и фурнир.

Заводът ще има няколко цеха. Фурнирният цех ще бъде най-големият в страната ни — с годишен капацитет 10 милиона кв. метра, а в паркетния цех за първ път у нас ще се произвежда мозайчен (ламелен) паркет по автоматична линия.

В близко бъдеще се предвижда построяването на цех за лесисти плоскости, които ще бъдат произвеждани от отпадъчната дървесина.

Сградите са проектирани с оглед да дават най-добри хигиенични, битови и производствени условия. Работните помещения са с цели ленти прозорци, даващи изобилна светлина. Отоплението ще бъде парно. Към всеки цех поотделно са предвидени битови помещения с гардероби, душоове и омивални.

Целият двор на предприятието ще бъде озеленен, като се създават физкультурни игрища.

Обзавеждането на предприятието ще стане с най-модерни, високопроизводителни съвременни машини и съоръжения, обезпечаването на работните помещения ще става посредством специални смукателни инсталации. Всички машини и съоръжения са фабрично обезопасени.

Транспортът на сировите материали и готовата продукция вътре в предприятието е напълно механизирован и ще се извършва посредством кранове, монорелси и електромонори.

За подвоза на сировината за преработка и извозване на продукцията ще бъдат построени специално шосе и жп клон с гара.

Изготвянето на проектите се извърши от Института за проектиране на заводски сгради „Заводпроект“ — София.

арх. Л. ХРИСТОВ

ОКОПАВАТ СЛЪНЧОГЛЕД

Механизаторите от МТС Г. Оряховица използват всеки благоприятен ден и усилено работят по кооперативните нива.

В тези дни те започнаха окопаването на слънчогледа. В кооперативното стопанство с. Поликраище механизаторите Марин Куца-

ров, Стефан Райков, Йордан Кюрленчев вече са окопали близо 2.000 декара слънчоглед.

Повече от 600 декара са окопани и в стопанството на с. Долна Оряховица. Напрегната работа кипи и в селата Козарево, Джулюница, Драганово и др.

НАЦИОНАЛЕН ПЪРВЕНЕЦ

Колективът при Държавната спестовна каса в с. Златарица тези дни получи червените преходни знамена на Централното управление и Окръжния клон на ДСК и званието „Национален и окръжен първенец“ през първото тримесечие.

По случай връчването на знамената се състоя скромно тържество. Кратка информация за изпълнението на основните задачи през

изминалото тримесечие изнесе управителят на клона в с. Златарица Дончо Нешиков.

Планът по влогонабирането е изпълнен 216 на сто. Влоговете на населението от района на клона са се удвоили в сравнение с влоговете през 1956 г., а билетите на Държавната лотария се пласират редовно.

Н. Пълевков

Славна петнайсетгодишнина

На 9 Май трудещите се отбратска Чехославия ще чествуват 15 годишнината на своето освобождение от хитлерофашизма. Звездно с тях ще празнува и българският народ. Приятелските връзки между двата народа датират от векове. Истинско значение и размах обаче, е придобила след освобождението от фашизма. Безкористно подкрепяни от своя освободител и брат — великия Съветски съюз, двата братски народа уверено следват пътя на социализма и комунизма.

Своето социалистическо изграждане братска Чехославия започна като напреднала индустриална страна. Но и сегашното промишлено производство непрекъснато расте. Температурите, с които то се развива, са непознати за никога напреднала капиталистическа страна. Твърдо върви по социалистически път и чехославашкото селско стопанство. Непрекъснато се подобрява жизненото равнище на чехославашките трудещи се.

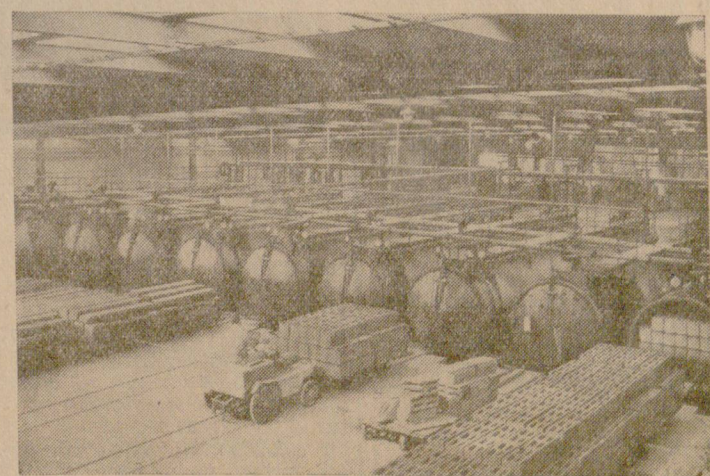
Като успя само за 15 години да достигне периода на социалистическо доизграждане, Чехославия опровергава твърдението на някои запад-

ни икономисти, че социализмът е подходящ само за слаборазвитите страни. Тя показва, че бързите темпове на растеж на промишленото производство и повишаване жизненото равнище на народа са израз на социалистическите икономически отношения, възникнали в която и да е страна и при какъвто и да е стадий на промишлено развитие.

За 15 години Чехославия възваси отношения се нареди между най-напредналите страни в света, укрепя своето международно положение и чрез тясно сътрудничество с другите социалистически страни, начело със Съветския съюз, едновременно със социалистическото доизграждане, тя започна да създава материали и културни предпоставки за постепенно преминаване към комунизма.

В деня на славната петнайсетгодишнина нека от сърце пожелаем на братския чехославашки народ нови по-големи успехи и добруване.

Родената в май Чехославашка народна република още по-бързо да процъфтява под слънцето на животворната социалистическа пролет!

Държавен завод „Калофидж“ в Боровани, Чехия, за производство на изолационни строителни материали.

15 ГОДИНИ ВСЕСТРАНЕН ВЪЗХОД

★ По случай Националния празник на Чехословакската народна република ★

На 9 май се навършват 15 години, откакто славната Съветска армия освободи Чехословакия от хитлерофашизма. През тези 15 години Чехословакия отбелязва небивал стопански, политически и културен подем. С какво по-специално се характеризира стопанският възход на страната?

Почти четири пъти нараснала промишленото производство в сравнение с преди войната. С това Чехословакия се нарежда между промишлено най-напредналите държави в света. В образуването на националната продукция промишлеността участва приблизително с 68 на сто. През периода от 1948 до 1953 г. средният годишен прираст достигнал 11,7 на сто. Основното ядро на промишлеността е тежката промишленост, главно машиностроенето, което представлява вече 30 на сто от общата промишлена продукция. Делът на производството на средства за производство достига около 64 на сто от общата промишлена продукция.

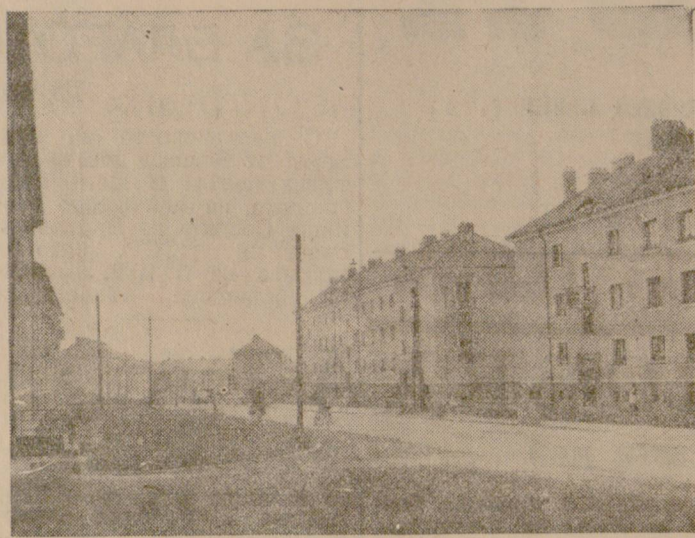
Нови заводи, енергетични строежи, мини и други промишлени обекти се строят и откриват главно в стопански изостаналите в миналото области (Словакия, Южна Чехия, Чешкоморавско-

то възвишение). С това се премахва неравномерното разпределение на промишлеността в страната, което беше причина източната част на страната — Словакия — да бъде в предимнохенската република само аграрен придатък на промишлено напредналите чешки земи. Само през първата петилетка (1949—1953 г.) в Словакия бяха построени 125 нови заводи, а 109 други бяха съществено разширени или основно преустроени. Участието на Словакия в общото национално промишлено производство от около 8 на сто преди войната е нараснало през настоящата година на 17,7 на сто. По своите стопанско-политически резултати индустриализацията на Словакия е образец на ленинско разпределение на националния въпрос.

Промисленото развитие, преди всичко това на средствата за производство, позволи да се развият и всички останали стопански отрасли. Стотиците хиляди машини, които получи например селското стопанство, бяха една от важните материални предпоставки за успешното развитие на кооперативните земеделски стопанства и на едрото кооперативно земеделско произ-

водство. На мястото на някогашните 1,5 милиона разпокъсани частни стопанства в края на 1959 г. в Чехословакия имаше 12,500 единни земеделски кооперативни стопанства в 83,3 на сто от селата; в тези кооперативни стопанства са включени 4,789,402 хектара селскостопанска земя, представляваща 65,4 на сто от цялата селскостопанска площ. В края на 1959 г. социалистическият сектор (т. е. преди всичко единните земеделски кооперативни стопанства и държавните земеделски стопанства) обработваше 83,6 на сто от общата селскостопанска площ. Това значи, че социалистическите производствени отношения надделяха и в селското стопанство. Тази година социалистическият сектор от народното стопанство вече участва в образуването на националната продукция с 95 на сто, което значи, че народното стопанство всъщност вече е едносекторно стопанство — социалистическо.

Промислените произведения представляват най-важния дял във външната търговия (машиностроенето представлява 44 на сто от целия износ). Тази година, която е последната година от втората петилетка, обемът на чехословакската външна търговия е нараснал 2,5 пъти в сравнение с 1948 г. (24,4 милиарда крони). От 1948 г. насам търговският обмен със социалистическите страни се е увеличил повече от 4 пъти и през 1959 г. той представлява вече 70 на сто от общия обем на чехословакската външна търговия. Съветският съюз, Германската демократична република и Чехословакската република са машино-

Нови жилищни квартали бяха изградени през годините на Народната власт в гр. Бехини, в които са настанени хиляди трудови хора.

Снимка ЧТК

строителният център за страните от СИВ (Съвета за икономическа взаимопомощ) и изобищо в социалистическата система. Чехословакия обаче развива системно стопанските си отношения и с неосоциалистическите държави. Голяма част от комплексните инсталации, общо на брой 300, които Чехословакия е изнесла през последните 15 години, работят в различните страни на Азия, Африка и Латинска Америка. Чехословакия счита стопанското сътрудничество, осъществявано в духа на Хартата на Обединените нации, за конкретен израз на мирното съвместно съществуване на държавите с различен обществен строй.

ИНТЕРЕСНИ ФАКТИ

По големина на територията Чехословакия се намира на 88 място в света, по броя на населението на 34 място, а по добив на кафеви въглища в абсолютни числа заема 2 място в света, по производство на стомана и чугун на глава от населението се намира на 4 място.

През 1959 година в Чехословакия за една минута бе произведено: 10 тона чугун, 14 тона стомана, 10 тона прокат, 11 тона цемент, 1 тон хартия, 100 метра вълнени тъкани, 1,900 кг захар, 100 кг масло, а за един час — 7 леки коли.

Автомобилният завод „Шкода“ в Млада Боле-слав произвежда годишно 55,000 леки коли, а през 1965 г. ще произвежда вече 110,000 леки коли годишно. Първият автомобил е бил произведен в този завод през 1905 година.

В Чехословакия работят в народното стопанство 2,567,000 жени, което представлява 42,3 на сто от всички лица, които работят.

Преди 622 години (1348 г.) в Прага бе основан първият университет в Средна Европа. Сега в Чехословакия има 38 висши училища, в които ежегодно завършват 13,000 absolventi. Броят на специалистите с висше образование в народното стопанство възлиза на почти 149,000 души.

ИЗ ПОСЛЕДНАТА ПОЩА

По-добре в проза, когато не стигат силите

Пред нас е първомайският брой на многотиражката „Машиностроител“. Дебелец. Погледът ни спира на втора страница, оформена с осем клишета и 28 поздравителни куплета под общата заглавка „Първомайски привет на първенците!“.

Ние разбираме добрите намерения на редакционната колегия и редактора на многотиражката — да поздравят първенците послучай светлия празник. Това е похвално. Лошо е обаче другото — несполучливият стих.

Да вземем първата строфа от страницата на „Машиностроител“:

„Много, много първенци са в завода и за кого да пишеш по-напред се чудиш. За всички тях ний трябва да разкажем на народа,

а страницата наша малка е и пак ще трябва някой да пропущем“...

Това не е стих, а обикновена проза в стихове. Поезията има свои закони и правила и те са задължителни за всеки, който слеза да пише стихове! За поезията са характерни мерната реч, ритмичката, римуването. Хубавите стихове звучат като песен. А каква мелодичност има във втория куплет?

„Привет първомайски на теб, бай Марине! Привет и на вашата малка бригада! Че труд и цъмение вие не пожелите, а с чест и достойнство надхвърлите плана!“

За разлика от прозата поезията си служи със свой, поетичен стил и език. Тук мястото е малко, затова обобщенията са големи, фактите и явленията се предават чрез поетични образи и картини, с подобрени и характерни изрази и думи, така че от тях да струи емоционалност, да възбудят читателя. Далеч от тези изисквания са стиховете на анонимния автор, който по някакви съображения не е счел за нужно да се попише под тях.

„Бригада тридесет и шеста също е на първо място. Че е първа въврам се досеща. Нам това е ясно.“

Поезията има за задача естетически да възпитава читателя. Това е много важна нейна страна. Затова към авторите на стихове трябва да се предявяват по-големи изисквания да се преследват творбите и до страниците на вестника да стигат най-сполучливите. По-добре е, когато няма хубави стихове да се разкаже в проза.

По страницата могат да се направят и други бележки. Тя не само, че не е сполучливо оформена, но не е било необходимо да се дават цяла страница стихове (мястото във вестника трябва да се пести!). Освен това много малко е казано в съдържанието за хората и за техните успехи. Авторът се е задоволил с общи фрази и шаблонни изрази. Няма го типичното, характерното за успехите на отделния човек, на отделната бригада.

Хубаво би било редакционната колегия и редакторът на „Машиностроител“ а и редколегите на другите многотиражки, да помислят по тези въпроси. Не бива да се злоупотребява с помещаването на несполучливи стихове.

Георги Генчев Манев
дописник

В Готвалдов, града на обувките, се полагат всеотдайни грижи за здравето на трудещите се от огромните обувни и каучукови заводи. Специално козметично отделение към зимните бани се грижи за трудещите се жени. Специални козметички се грижат понастоящем за около 25,000 жени годишно чрез специални масажи и маски, особено за жени, които работят при неблагоприятни условия (напр. в цеховете за каучукови произведения) и които са изложени на кожни заболявания.

ПРЕД ДЕНЯ НА ПОБЕДАТА — 9 МАЙ

През Берлин, Померания към Балтика

1. Нека да няма разплакани майки!

Сутринта рано тръгнахме за приморския град Рощо, разположен на брега на Балтийско море. Предстоеше ни да пропътуваме 500 км. Пътят ни минаваше през столицата на Германската демократична република Берлин и, когато слънчевите лъчи вече къпеха природата в злато, бяхме в предградията на големия град. Веселият и разговорлив Хенрих, като държеше волана на колата, се обърна към мене със строг глас:

— Ако не спрем да разглеждаме Паметника на съветския войн, все едно много ще ви липсва от впечатленията за нашата страна. Предложението беше прието единодушно.

В тази неделна утрин към „Трептов парк“, където е разгърнато в подходяща паркова обстановка това дълбоко замислено, грандиозно скулптурно произведение, отивахме и ние, заедно с поток от хора — берлинчани от двете зони, германци от двете Германии, чехи, поляци.

Този паметник свидетелства не само, че тук, където се водили ожесточени боеве за освобождаването на Берлин, са паднали съ-

ветски бойци. Той говори още, че те са проливали кръвта си в името на свободата на милиони хора като картелчари. Меленчук, Той тежко ранен, обграбл с топла та си кръв една кърпа и я дал на своя боев другар Ахметилян. Кърпата стана ла знаме на настъпващите към Райхстага. Затова силно чувство възбужда немските граждани, които по всяко време на деня, както и днес с цветя в ръце, масово се събират, за да отдадат почит на ония, които преди

петнадесет години извоюваха победата.

В парка влязохме през специален вход-арка, с надпис на руски и немски: „Вечна слава на героите паднали в боевете за свободата на социалистическата родина!“ Нататък продължихме да разглеждаме в група на съветски екскурзанти, дошли да се поклонят пред светлата памет на своите братя-бойци. В шпалир от зеленина алеята постепенно се разширява, образува нещо като просторен двор и стигаме до

две огромни сведени знамена от червен мрамор, пред които са коленичили по един съветски боец.

В просторния подход към паметника следват редица еднообразни продълговати, грижливо поддържани зелени площи, в средата на всяка от които, върху гранитна гробница, е положен по един неувявяещ лавров металически венец. Към тях признавателно население постоянно прибавя свежи венци, в израз на това, че вече

но свежа ще бъде благодарността към славните съветски богатири, които паднаха, за да бъде извоювана победа над фашизма и свобода на много народи, включително и на нашия. От двете им страни в прави редици са наредени бели саркофази с барелефи, изобразяващи различни сцени от войната и текстове от Ленин и Сталин, написани на двата езика — руски и немски. Пред тях се спират посетителите разглеждайки, четат. За спомен от това свещено място фотоапаратите запечатват снимки.

Ние тръпнем от възбуждение. Пред нас се открива грандиозната 13-метрова фигура на стълбища, върху пречупен кръст съветски войн — освободител, поставена върху голям, представляващ кръгла сграда, пиедестал и всичко това се издига над обрасъл в тучна зеленина хълм. Влагоевено пристъпваме с потока от хора по величествено стълбище, по гранитните перила на което посетители полагат букети и венци. Изкачваме се и влизаме във вътрешността на паметника. Тя представлява кръгла зала с художествена мраморна стенопис. Едно от паната отразява от-

даване на почит и полагане на венци от представители на различните народи на великия Съветски съюз в памет на загиналите бойци. На тавана е вработена светяща петолъчка с Кремъл и надпис: „Победа“.

И всичко това, заедно с парка, образува великолепно, величествено и затрогваща композиция, която ще напомня на идните поколения за една историческа победа на правдата, свободата и трудовете хора над най-злия враг на човечеството — хитлеровия фашизъм. Той е и предупреждение за безразсъдни безумци от рода на Аденауер.

Над всичко доминира фигурата на съветския войн със свален меч в едната ръка, прегърнал дете с другата — символ на съветския хуманизъм и дълбоко миролюбие — основа на външната политика на Съветската държава. Формулирана от великия Ленин още в първия ден на нейното раждане.

— Не само символ, ами този образ е истинска случка — каза Хенрих, който тук беше мой много ценен екскурзовод.

И той разказа, че сред най-ожесточените боеве в Берлин пред съветските бойци изведнаж изскочило разплакано, треперещо от ужас и уплаха момиченце, което не знаело къде да се дene в този ад от огън и метал през 13-те страховити боеве за освобождаването на Берлин. Един съветски войник, закърмен от обич към хората и верен на освободителната мисия на Съветската армия, оставил за малко оръжието си, прегърнал и скрил под skutа си изплашеното дете, за да го успокои.

Този дребен, но дълбоко

хуманен и силно характерен за Съветската армия факт, бързо станал известен на берлинчани. Този факт са претворили във величествена, красива и дълбоко правдив паметник талантливите съветски творци: всеизвестният скулптор, който изработи монументалната фигура — „От мечовете да изковем плугове!“ — Е. Вучетич, архитект Я. Белополски, инженер С. Валериус и художника А. Горпенко.

Преди да напуснем парка-паметник ние се спрехме да разгледаме паметника

на скърбящата майка към който се приближават жени и с навлажнени очи поставят букети цветя.

Едно малко русококо момиченце гледаше със съвнателите си сини очи към паметника и в почуда запитва майка си:

— Защо все плаче тази жена?

А майка му, обикновена германка, отговори:

— Защото доши хора през войната са убили нейния син, — после тя се обърна към скърбящите се и проплакани майки: — Нека напразим така, че никога да няма вече разплакани майки за загинали във войната синове.

Не знам дали детето разбра отговора на майка си, но нека го чуят войнолюбивите реваншисти от Западна Германия. Тези думи, казани в подножието на величествения Паметник на съветския войн, който преди 15 години срази по беснелия хитлеристки звяр в берлинската му и заби червеното знаме на Райхстага, звучат като страшно предупреждение и страстен призив за борба за мир.

И посетителите на Дрезден също могат да разгледаме паметника на загиналите съветски бойци за освобождаването на родния им град. Пред паметника на Съветския войн постоянно има свежи цветя

Н. НЕЙКОВ

ИЗ РЕДАКЦИОННАТА ПОЩА

БОРБА

Днес
на страницата:

- ☆ **Общодържавни интереси преди всичко**
- ☆ **Пред съда на своите другари**
- ☆ **Благородни и честни постъпки**
- ☆ **Комсомолци за похвала и порицание**
- ☆ **Всички помагат да расте сградата**

За Балдуиновата кула

В неделя 24 април преди обед бе много оживено около пионерския дом на „Царевеш“ Пионери и гости на Търново имаше и около Балдуиновата кула. Аз и децата които придружаваха, наблюдавахме как въпреки желанието си, всеки нямаше куража да се изкачи на кулата поради стръмната и тясната стълбица. Бяхме свидетели как една пионерка щеше да падне от първото стъпало, хвана я за облеклото другарката й.

Дали ще се измени ста-

ринният вид на стълбицата, ако в дясно от нея се опъне едно телено въже от горния край, с което ще се предотвратят евентуални нещастия.

В долния етаж капака за подземие бе отворен и оттам двама палани и любопитни пионери се телеха за ръцете. Не могат да излязат, понеже на дървената стълба няколко стъпала липсват. Шом е отворено за разглеждане, трябва и стълбата да е здрава.

Кирчо Иванов

Другарски съд

В стаята на девети „В“ клас при Втора гимназия — Свищов е тихо. Не се чува обикновеният лек шум в класа, въпреки че всичките 37 ученици са тук, заедно.

НОВА ПРИДОБИВКА

Жителите на с. Самоводене се радват вече на две нови придобивки. Местната потребителна кооперация открито универсален магазин, в който се продава готово дамско и мъжко облекло, обувки, платове и разни други стоки. Самоводчаните вече няма да губят ценно време да ходят в Търново и Г. Оряховица за закупуване на такива стоки. Магазинът има приветлив вид, осветени витрини, нови рафтове, подреден е добре.

Освен това от 1 май в селото ни светят 14 нови луминисцентни лампи. Вечерите в централния квартал на селото са осветени като ден. Изгонихме мрака. Това може да направи само едно истинско народно правителство, истинска народна власт. Христо Д. Хинов, дописник

ХУБАВА ПОСТЪПКА

На 29 април ми се случи да пътувам по шосето за гара Търново. Пред мен вървяха група ученици. Близо до гарата край шосето беше паднал стар човек. Шом го видяха учениците му се притекоха на помощ. Две от тях му помогнаха да стане и го поведоха. Когато стигнах до гарата, разбрах, че този стар човек бил болен и ще пътува за Ганчовец. Помоглих една жена, която щеше да пътува със същия влак, да помогне на стареца при пътуването.

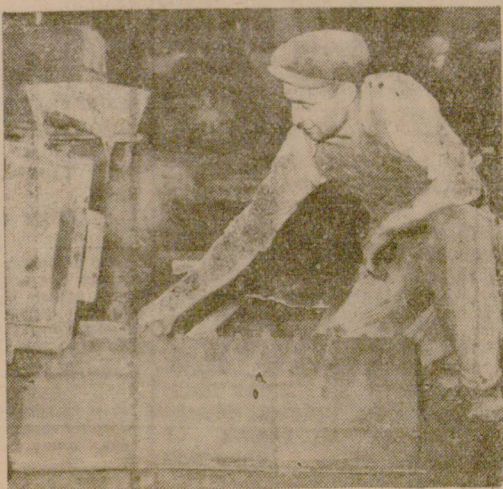
А учениците, които помогнаха на стареца, били от Педагогическото училище в Търново. Колко хубаво прозвуча тяхната постъпка! Хвала на техните родители и учители, възпитали такива нови хора, гордост за социалистическото ни общество.

Борис Илиев

Отличниците са много

но 180 на сто при добро качество. Има и друго положително в работата на всички леяри — борбата за отлично качество, което носи големи икономии на труд и метали. Колективът е обещал да сведе брака до 5 на сто, а досегашният резултат е 4 на сто.

В ДИП „Вагрянка“ в Павликени отличилите се в работата си работници са много. Тях ще видите и в стругарския цех, и в шлосерския, и в леярския цехове. Един от първенците е стругарят Янко Т. Трендафилов (снимката горе), който 10 години упражнява своята професия и изпълнява близо две норми на фесия и изпълнява близо две норми на фесия. А между най-добрите Ботев Маджаров, който изпълнява нормата си сред-

Защо някои стопанства не спазват държавната дисциплина

Как протече работата в окръга? Сравнително добре. Изключения правят няколко ТКЗС, които не държат на договорите, продават на свободния пазар и нарушават държавната дисциплина.

Кооперативното стопанство в Лясковец при план за доставка на краставици до края на април — 6,500 кг до 23 април е предало едва 851 кг, зелен лук от 40 тона само 10 тона; ТКЗС — Поликраище от 20 тона краставици е предало 639 кг; Джулюница от 5 тона краставици е предала 1,696 кг. А в това време тези кооперативни пращат зелен лук и краставици за София Варна, Димитрово и другаде за свободна продажба.

Образец за спазване на държавната дисциплина показва кооперативът в с. Долна Оряховица, който предале 3 тона зелен лук в повече. Ритмично доставя краставици. За пример може да се изтъкне и кооперативното стопанство от с. Ресен, което предава цялото си производство на Окръжното търговско предприятие.

Защо и другите кооперативни стопанства не постъпват така? Нима не знаят, че когато се пренебрегват общонародните интереси, последиците са лоши!

Н. Косев

Балада за овчаря, който открадна времето

Очи разтърка и се пробуди.
Наоколо — блесне, кучешки лай.
Очи разтвори и се зачуди:
— Бре, нецетно дойде Първи май!

А неиде далеко, през хълми напреко
на вълни, на вълни долитна едвям:
„Дрижпа песен нек да екне...“
Затихна.
Залъжна.
Оттам и оттам.

Овцете забляха. Птици запяха
с невидими флейти в уста.
И всичките пролетни звнци се сляха,
тъй както народите
за мир
по света

Преглътна глътка ковава овчаря.
Затъкна се в гърлото — колко боли!
Боли, че сам, че не е сред другари,
боли, че на Празника тика стои...

Па сети се нещо. Взема той дзелото.
Задялка, запя ей така...
След малко запъти се право в селото
със свирка-свиришка в ръка.

ДА ПОГОВОРИМ ЗА ОБЩЕСТВЕНОТО ХРАНЕНЕ!

Не бива да се ощетяват купувачите

Доскоро в с. Поликраище имаше само един ресторант и една пивница, в които се предлага готово храна и скара. Наскоро трудолюбивите се от селото получиха още една придобивка — ресторант към кооперативното стопанство. Действително за общественото хранене в селото се полагат големи грижи. Резултатите не са лоши, но все пак има досадни пропуски и недостатъци.

Например в празнични дни лимонадата, която се докарва в селото е в недостатъчно количество, а извещна част от нея не е качествена — изветряла, с лош вкус. Поради не добро приготвяне, лимонадите се развалят по-рано. С приближаването на летните дни ще се увеличи консумацията на безалкохолните напитки. Затова не бива повече ръководителите на социалистическия пех в Г. Оряховица да предлагат лошокачествена лимонада, а да разполагат и подобряват производството на безалкохолните напитки.

Кебапчета, които се при-

готвят в пивницата в селото с отговорник Никола Д. Каравасилев са добри на вкус и приготвени с умение. От проверката обаче се оказва, че са по-леки средно всяко кебапче с по 5-6 грама. Като се пресметне, че всекидневно се работи с голямо количество кебапчета, се разбира, че клиентите редовно са ощетявани. С какво Каравасилев ще оправдае по-малкия грамаж на предлаганите кебапчета?

Ако се проявява по-голяма оперативност и инициатива от управителния съвет на потребителната кооперация, би имало на разположение богат асортимент от хранителни продукти и разнообразни напитки.

М. Иванов

КОГАТО ЖЕЛАНИЕТО Е СИЛНО

През есента на миналата година в с. Хотница започна строеж на читалищен дом със средства от самооблагането. С всеки изминал ден кокетната сграда расте и радва трудолюбивите хотничани, отколе жадували за такъв хубав дом за народна просвета.

Напоследък се почувствува затруднение при строежа. Липсваше дървен материал. Какво да се направи? На въпроса отговориха ръководствата на БКП, БЗНС и Отечествония фронт, като организираха разширено съвещание с актив от селото, на което добре обмисляха, че всяко домакинство може

Бригата на Цанко Колев от асфалтова база с Б. черква усилено работи на асфалтовия път с. Мусина — Търново, който е пред завършване.

Снимка: М. Михайлов

За хижа „Божур“

Почти всяка събота и неделя през пролетните и летните месеци, пък и на по-големите празници, трудолюбивите се от Търново, Г. Оряховица и околните села излизат на отмора към хижа „Божур“. Много туристи тук се любоват на хубавата природа, дишат чист въздух. Но не е сторено всичко възможно за истински културен отход на трудещите се. При неблагоприятно време хижа не може да приеме всички любители на дивната природа.

Търговските организации от Горна Оряховица организират редовно подвижна търговия, но не доставят в достатъчни количества разхладителни напитки, скара и съвсем на открито. А би могло да стане по-друго яче, при по-изискани условия, ако се прояви находчивост, инициатива да се построи постоянен солиден буфет, да се съчетаят туристическата обстановка с

градоустройствената, да се използва брезентово платно и навесите. При известни подобрения на условията хижа немигнато ще бъде посещавана от много повече туристи и любители на нашата красива природа. Посетителите ще остават много по-доволни, а и стокооборотът ще се оживи.

П. Сакаров

В Свищов изнесоха концерти група изтъкнати музикални изпълнители от София, самодейци от колектива при Софийския държавен университет и възпитаници на Детската музикална школа в града. В жп депо се състоя вечер на отличника, а в читалището — среща на активиста-комсомолци. В града се подготвя фестивал във връзка с 83-годишнината от преминаването на руските войски през Дунав при Свищов. В Първо политехническо училище се организира събрание на тема: „Комсомолецът — в животновъдните ферми“. Най-добрите певци и изпълнители от Второ политехническо училище гостуваха в Г. Студена.

„Седемнадесетгодишните“ от В. Болгар бе представен пред учениците от Средно политехническо училище в Елатрница от самодейния театрален колектив при училището.

Обща родителска среща организира родителско-учителският комитет при основното училище в с. Върбица.

Със „Сън в рая“ гостува в Г. Оряховица естрадно-сатиричния състав при Домо на Народната армия в Русе. Изложба организира Зимното земеделско-практическо училище в с. Кесарево.

Лятната детска градина в с. Сеноев е открита. В нея са настанени 30 деца. Преглед на художествената самодейност се състоя в Техникума по механотехника в Г. Оряховица.

Трудов ден за почитване и зачимяване на градинките в училището организира пионерите от с. Нова Върбовка.

Гостува в с. Дичин с оперетата „Графиня Маричка“ оперният състав при Търновския държавен театър.

Литературно-музикална забавка изнесоха пред родителите си учениците от Второ основно училище Г. Оряховица.

Читателска конференция на тема: „Образът на пионера в българската и съветската литература“ организира пионерите от дружина „В. Левски“ с. Нова Върбовка.

816 кг старо желязо събраха учениците от III клас при училище „Отец Паисий“ в с. Самоводене.

(По дописки на: Н. Петров, С. Ангелов, Д. Габровски, Н. Грозев, Н. Димитров, Ив. Ванков, Д. Димитров, Ст. Дончева, Ф. Василев, Ив. Караиванов и К. Узунова)

СЪОБЩЕНИЕ

Стефан Гургулов кооператор — сараф от с. Бяла черква е загубил едно синджирче със 77 брънки, което по цял ден върти на десния си показалец. Предполага се, че го е загубил на

площада или към задната улица на основното училище.

Замолват се кооператорите, които намерят синджирчето, веднага да му го върнат, защото без този инструмент се спира трудовата му дейност и същият няма какво да прави по цял ден, тъй като вечер е зает — изготвя основните тезиси на доклада: „Битово разложение и разни похождения“.

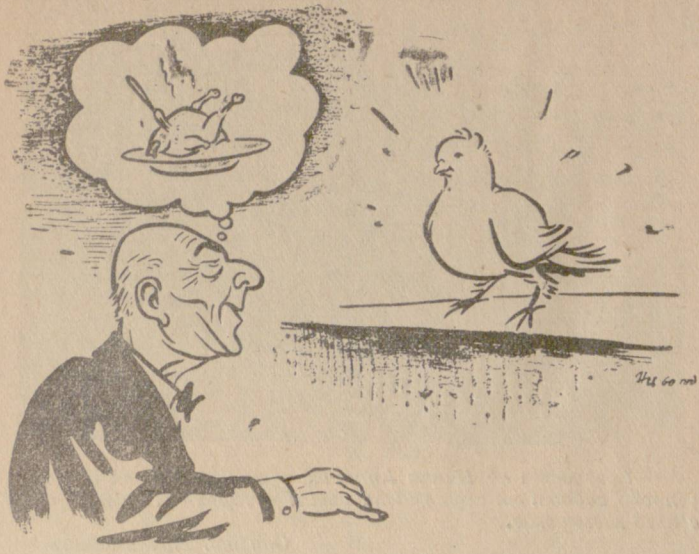
Докладът се изготвя на лунно осветление.

Хаджи Минчо

в. „БОРБА“

М. Г. Военкин

Стр. 3, бр 56 от 7. V. 1960 г

... И Аденаур мисли за мира

Тя не е за разправяне

Ох, оставете ме, братле! Тя не е за разправяне, ама ще ви кажа, пък, ако искате, разберайте ме. Минавам онзи ден покрай фурната на с. Арбанаси и изведнаж трепнах, чух отчаян писък и като лъв нахълтах вътре. Косата ми се изправи нагоре и дъхът ми, ахааа, да спрем Застинал от ужас, в една дупка в къщето потънал до кръста, майсторът пици за помощ.

— Какво ти е бе, човече, та викаш гаче те колят? — питам го аз.

— Плъхове, плъхове — отговори с треперящ глас, — нали я виждаш фурната!

стара, олющена, нехигиенична, а и тия плъхове се навъдиха много.

— Амчи мерки не вземате ли?

— Вземаме, как не вземаме, хляб не оставяме да пренощува — казвали сме хиляди пъти на „Наркооп“ — Търново, Дори лично зам, управителят преди няколко месеца на годишно събрание най-авторитетно заяви, че ще я ремонтира, но нали знаеш, от много приказки глава не боли, така и те.

— Бре човече, — възмущих се аз, — така ще си загинеш тука. Повикай ги

НЕ ТИ Е РАБОТА

Има неща, които лесно се забравят. Да кажем днес си ял яйца на очички, а ако те попитат утре — не помниш какво си ял. Но има неща, които се помнят за цял живот. И как няма да запомнят жителите на село

Патреш годиш, ... Пардон! Тригодишното читалищно отчетно събрание!

Аферим на читалищното ръководство! Вместо да провежда годишно, проведе тригодишно и то такова, че, ... не ти е работа. Станаха там разни дебати, просто фурури! Само едно бе лошото, че всеки библиотекар (ще разберете по-долу защо става дума за множество число) здравата си изпати. И как няма да си изпатят, когато библиотекарите назначавани в продължение от лето 1954 (броено от наши дни) до лето 1959 са подпомогнали на „прилежните“ си читатели да обесат само 415 (повтарям словеса за да не станат грешки — четиристотин и петнадесет) книги.

Хъм! Каква дребна работа, другари! Кажете вие сами — няма е необходимо да се говори (и то на тригодишно събрание) за такова дребнуйки? Някакви си 415 книги! — Хъм! Че колко струват те? Да речем 3.600 левчета. Охо! Нищо и никак-

ва работица! Я разделете тези 3.600 левчета на 9 (през споменатото леточисление са работили 9 библиотекар). Да, действително, другари, ако се разделят на девет това е нищо и никаква работа. Пъ, че педанти! Аз пък ви казвам че тези ДЕ-ВЕТ библиотекар имали възможност да бъдат по-благоразположени към читателите си. Сиреч искам да кажа, че по библиотекарска вина може да се загубят и повече книги.

Чудни хора са тези от читалищното ръководство от село Патреш! Щели да дават библиотекарите под съд! Не си струва! Това си е! Пък, ... читалищното ръководство да не е толкова глупаво. То само, ... тъй, за пред хора, де, говори че щели да ги съдят, ама след събранието се правят на, ... утепани.

И как няма да се правят книги и те самите са позабъркали една каша, не ти е работа!

Плагиат Едноръки

Срещ а

След дълга раздяла отново се срещнаха Хитър Петър и Настранин Ходжа.

— Да знаеш, Петре, какви смешни неща стават в Горна Оряховица, ще се изсипеш от смях?

— Какви? — шавнал му.

— Гледам, чега и не вярвам на очите си. „Околий-

ско управление на кинематацията“ — пише на една фирма. Тия хора по старо му ли живеят или какво?

— Не е голяма беля, това Настранине. Взех нович указател на ПТТ станция Търново, отвори прочети нещо, па не се смея ако можеш На стр. 27 в графата училища — четеш „Първа смесена гимназия „Кирил и Методи“. Втора смесена гимназия „Митрополит Климент“. Трета смесена гимназия и т. н. За тия хора не важат ли постановленията не знам?

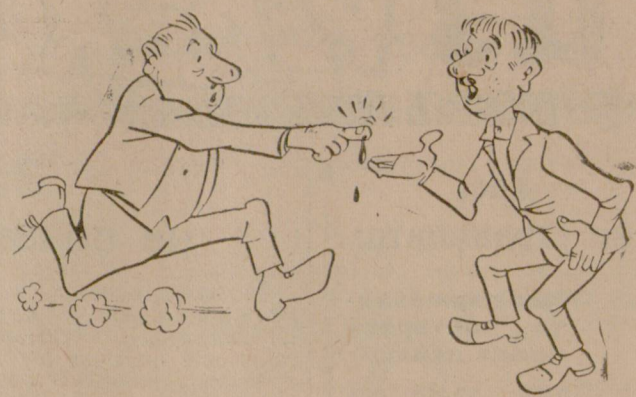
Сега пък ходжата взе думата:

— Дано не попадеш и в ресторат „Москва“ в Горна Оряховица! А пък ай си се качил на терасата, ай си осмьнал докогато получиш ядене. Хич може ли така един дадо амадов асансьор за седем чинии и при това всичко с ръка се изкачва. Тераса за 200 души, а по 7 порции. Как ти се струва това? А апетитът минава и времето си човек загубва.

Дано следващия път когато се срещнем да си разкажем нещо по-весело! — крикнул калпака Хитър Петър и тръгнал и той по работата си.

Хан Татар

Каракалемов

— Другарю председател, веднага малко памук!
— Мълчи бе! Нали знаеш, че още не сме го засяяли! ...

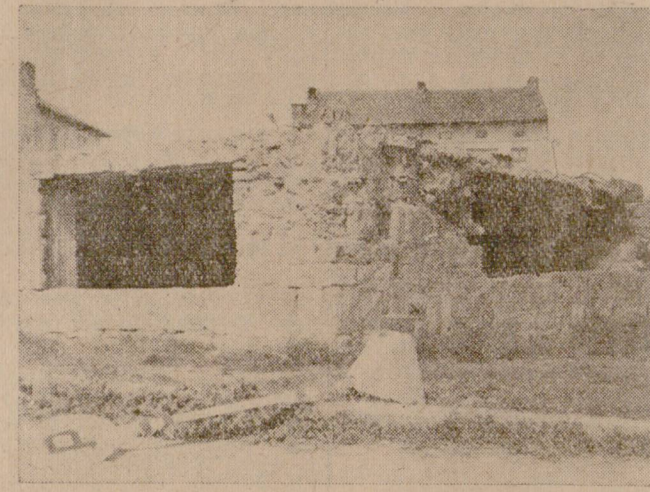
Нова археологическа находка

Само преди два дни председателят на ГНС в Павликени Ганчо Ботев е успял, посредством местни „археолози“ да открие ценна археологическа находка. Тя се намира баш на площада (забележете: срещу ГНС!) И има неопределени размери. Врати и прозорци липсват (виж снимката!)

Предполага се, че тази находка е от времето на Михаил Палеолог, сиреч през времето на люти борби на селските въстаници, начело с цар Ивайло. Някои други (неизвестни) кръгове твърдят, че тази така ценна историческа руина датира още от римско време. Тези наивници дори са подкрепили твърдението си с една намерена в мазето ступена лопата. (Горките! Не знаят, че в упоменатата маза сега-засега — в наше време градската болница си съхранява възгилната и лигнитна).

Дано на мястото на този „паметник“ в най-скоро време бъде издигната приветлива и слънчева постройка.

Кара ПЕН ЧУ

СПРАВОЧНИК НА ЧИТАТЕЛЯ

КИНО

Градските кина в окръга ще проектираят от 9 до 16 май следните филми: „ДЕВЕТИ СИНГЕВРИ“, ТЪРНОВО: „Кръв“ и „Мадан Батерфлай“, ИСКРА: ТЪРНОВО: „Стоманено въже“, НАПРЕДЪК: Г. ОРЯХОВИЦА: „Ляма от един калпака“ и „Любовна среща“, ХР. БОТЕВ: ЛЯКОВЕЦ: „Роза дери“ и „Пенелоп от Мексико“, ХР. БОТЕВ: ЕЛЕНА: „Ние от Шампиниол“ и „В тиха вечер“, „АКАДЕМИЯ“, СВИЦОВ: „Любовна среща“, „АТ КОНСТАНТИНОВ“, СВИЦОВ: „Смъхата на поетите“, „А. ТЕАТЪР“, ПАВЛИКЕНИ: „Специално поручение“, „Блате на сватба“, „ХАР. СТОЯНОВ“, Г. ОРЯХОВИЦА: „Ана Елещ“ и „Пътница“.

СПОРТ

За първеноство в „А“ окръжна футболна група днес ще се срещнат: „Локомотив“ III, Г. Оряховица — „Н. Ангелов“, II, Г. Оряховица — „Лозен“, Сухиндол: „Ботев“, Златарица — „Янтра“, Драгоново: „Владислав“, Лякуляница — „Лесен“, II, Тръмбеш — „П. Панков“, Пирна — „Лесен“, Стражица: „Венков“, Елени — „Толбухин“, Димча и „Ботев“, Иваница — „В. Крив“, Б. Черква. Отборите от „Б“ РГФ и Северозападна зона са в почивка. Утре на първене „Юнак“ ще се състои състезанието за окръжно първенство по баскетбол за пионери и пионерки. След обел в сезона на Педагогическото училище ще се състоят за окръжно първенство по гимнастика представителите на физкультурните дружества от окръга.

Последно предупреждение

Цвекловият хоботник: — Или воювай с мене както трябва, или не отговарям за последствията! ...

ШИТ, ШИТ, НЕДОШИТ

На радостния и светъл Първи май рано се събудил другарката Иванка Стефанова от Търново. Ти с нетърпение очакваше голямата манифестация, затова грижливо се е приготвила, облече новото си палто, което беше ушито предния ден от кооперация „Нов живот“ и за което брой 140 левчета. Тя взе китка люляк и излезе по слънчевите улици.

Навън близките и познатите и наред с Първи май, и честитиха и новото палто, което тя сега за първи път облече. Заедно с кварталната Отечественофронтовска организация Иванка премина в тържествен марш по улиците на града. Когато колоната приближи офици-

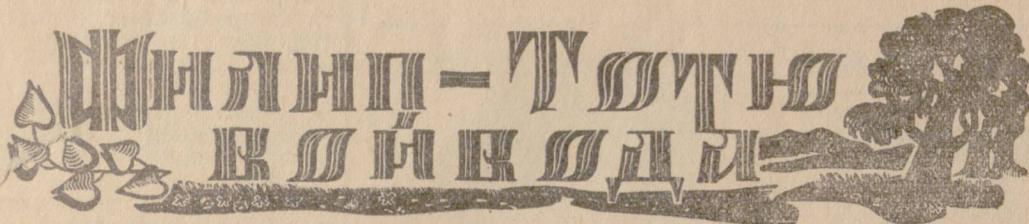
алната трибуна Иванка волно вдигна ръка за поздрав. Но изведнаж от ръкавите изкочи хастар, копчетата на палтото изхвърчаха. ... После тя видя, че хастарът на ръкавите не бил ушит, а копчетата, ... о, тия вече ги нямаше за да се направят някаква констатация.

Както всяка жена Иванка се нервирала, но малко по-малко и попремина, дори отпрати пламенен първомайски поздрав до неизвестния за нея шивашки работник от кооперация „Нов живот“.

— Привет на моя шивач, който ушн жекетчето — се провикна тя и отново се вля в народното веселие

Хан Татар

Каракалемов

Всеки с горест на душата си търпял вандализма на тези запти, кърсердари, и бюлюкбашии; търпял я и Тодор със съседните си в ахалата Гърците.

Тодорчо бил вече момче на 8 години. Той виждал и разбирал всичко. Слушал често пъти баща си да се оплаква на майка му, че един кой си субаш не искал да му плати за дето му капладисвал сакоето, че един кой си бюлюк-башия го изхотал и го изпъдил, когато му занесъл кожата подплатен с лисичи кожи и му поискал да заплати за кожата и за работата и пр.

Обиден от тези и много други неправди на турците, Тодорчо често пъти казвал на майка си, че като порасте ще отплати на тия, които сега измъчват народа.

Майка му разказвала подробно как турците хванали дядо му Велчо Джамджията в Търново, как го турили на мъки в затвора и как, най-после, го обесили на Баждарлък пред дюкяна му. Разказвала тя и плачела. А в детската душа се напдаствала омразата към поробителите.

Тотю ученик

„Моят добър баща, — разказва Тотю, — беше работен човек. Когато приближа-

ваше есен, всички колибари от околностите му носеха сурови кожи да им ги обработва. От началото на м. септември до началото на м. октомври той цавеше по 2.000 кожи и за всяка са му плащали по 60 пари. Зимен ден той работеше кожухарския си занаят, а лете ходеше по панаирите и пазарите да прекопува жива стока — добитък. Като търговец и занаятчия, който се бе срещнал по градищата с разни хора, той беше разбрал ползата от науката и намислил да ме даде да се уча.

В онова време по нашениски никъде нямаше ни училище, нито черква. Баща ми ме проводи да се уча на книга в Търново и ме остави на дядо Вълча, майчиния ми баща.

За мене беше всичко ново: и хората, и градът, и улиците му, и облеклата, и храната. Отначало ми беше мъчно, най-вече за другарчетата ми, с които играех на село в горите. После почнах да навиквам.

Дядо ми ме заведе на даскала, който беше грък и говореше гръцки. Той ни учеше в една килия в двора на църквата „Св. Богородица“. Учиха се с мен още 10—20 деца, които отначало ми се смееха на калпачето и потурките, защото те бяха обременени по граждански, а не по селски към мене. Но когато свикнах с

тях и се пресрахих, аз почнах да прекратувам всяко момче, което ми се смееше, и ги накарвах да не се подиграват с мене. Аз сполучих да ги укротя като див кончета.

Моят даскал се казваше Пантели. Той беше смешен, или на мене ми се виждаше такъв. Дохождаше този наш даскал в „училището“ и ний се наредяхме насадили на дъски ниско долу. Седнехме даскалът турски срещу нас и почваше да ни казва: „Алфа, вета, гамма, дельта, епсилон, вета и пр.“ и ний всинца повтаряхме същите му думи, като гърдяхме. Дохождаше пладне и ни пушаше. Това беше всичко. Пред него винаги стояха един сноп пръчки, които той сам ходеше да си насича от „Торшана“. С тези пръчки той изливаше своето даскалско възпитание по ръцете и гърбовеите ни, а с фалагата го допълваше по краката ни тъй внушително, що то комуто стегнеше крачката във фалагата и ги напареше нашият даскал с дрянновата пръчка, по три дни му горяха петите и му пареше като стъпва.

Ходех аз на това „училище“, повтарях папалагски алфата, но нищо не раз-

у) ФАЛАГА, дебело дърво в средата на което нисело като привезло яко и дебело въже, в което пъхали двете крака на ученика. Лявата дупка улавяла дървото за дясната крак, завъртали дървото и краката на легнали ученик се събирали и стискали като в преса, а даскалът бил с пръчката,

бихах нито от ежика на даскала, нито от алфата му. Книга да чета или писала да се уча да пиша не ми се даде. Той ни караше често пъти всеки ден да му донасяме прясна вода, да му купуваме това-онова от чаршията, а като ме гледаше със селски дрешки облечен караше повече мене на тези работи.

Учих три месеца и нищо не научих при даскала си Пантели. Най-после майка дойде от село да ме види у дядови и аз се реших и казах пред дядо си, че не ща вече да ходя на този даскал, защото нищо не му разбирам от думата и от научата му — алфата.

Тотю чирак

„Мама и дядо ме предумяха да продължа да уча, но аз останах непреклонен и упо рит и пожелал да ме дадат на майстор да стана терзия — да се уча на занаят да шия антери, елеци и др. Желанието ми се изпълни и дядо ми ме даде чирак у Ангелито и Раща (братя в Търново) да ми слугувам три години без пари.

Аз останах у майстора си Ангелито. Чиракът по онова време беше тежка робия. През всичкото време на чиракуването си от ранна пролет до късна есен обуща на краката си не виждах. Само зимно време обущах царвулици, с които чистата ми майсторица не ме пушаше да влизам в собата, защото бях кален в краката. Само в хашовото ми се позволяваше да влизам и там да сия, разбира се, без да ме питат, дали съм доволен от студа, който хлуеше ноще от вратата, а аз треперех цяла нощ като хърт. Навикнах да спя свит като кученце на

студеното, благодарение че бях здрав и ян, макар да бях на 12—13 години.

Стурин ставах рано и, понеже къщата на майстора ми Ангелито е на „Долния път“ и чевалата „банчоска“ беше близо до дома му, донасях на гръб по няколко кобилици вода, премитах двора, напоявах кулестия кон и го наобзяхах, почиствах му хвърлях боклука с коша на гърба долу на боклука на двора, отивах и премитах пред дюкяна и се връщах пак у дома да гледам друга късна работа, която не се свършваше цял ден. А храната ми според работата беше малко и не завидна.

През лятото майсторицата ми почна да храни буби за коприна и я трябваше черничов лист. Тя ме пращаше с коня в лозята да бера този лист с човали и ми обеща, че като изхрани бубите къде есен, ще ми направи един платинен чинтенки и една риза (дрехи ми пращаша родителите от село), само и само да гледам да бера чист лист. Аз пъргаво и до душа тичах цяло лято, брах черничов лист и с човалите го носех на майсторицата си. Когато се свърши листът по черничите в лозята на майстора ми, майсторицата ми каза да бера лист и от хорските черничии, и аз бяхах без страх и предпазване: „Нали е лист, мислех си аз, кой ще ми каже нещо? Пък и защо им е на хората лист като на моята майсторица?“

Като гъсеница оголих хорските черничии в лозята на „Качица“ и, случи се, никой не ми каза нищо и бубите се отхраниха. Трябваша хрости да завият пашкулите. Пак тичах, сечене от „Качица“ на хрости от хорската гора. Довлякох

сума клонок с коня и захрахтиха бубите, които захваха жълти като зарязали пашкули.

В Търново, там, където е сега паметникът на обесените и където по-рано беше в турско време дараджката (бесилката), на която издънаха много мои другари, в 1866—67 год. по онова време беше „низамският“ боклук — грамадни купурица, гдето цял град си хвърляше сметта. Точно до този боклук бяха тогавашните и казаните, гдето се вариах пашкулите и се точеше коприната от целия град. Която изхранваше буби, там трябваше да отиде да изработи пашкулите им на коприната. Там отиде и моята майсторица. Аз на гръб носех дърва от дома до речните долини, докогато майсторицата ми извари пашкулите и източих коприната на мелепи жълта и блестяща като жълтица.

Претеглена, излезе чиста копринена жица цели 16 оки, а това бе цяло богатство по онова време.

Аз се радвах, че майсторицата ми ще ми направи нови чинтени и нова риза, защото цяло лято като се катерих по черничите да бера лист издрах си дрешките и одривавах. Но скъперничката майсторица не само не ми направи чинтени и риза, но не ми купи поне един царвули на краката.

Дожаля ми доплач от тая

2) По онова време, а и после до 1870 год. Търново се е славело с копринарството си. Почти всички семейства са били коприноделци на коприна, която са рапиали по европейските пазари, а бубеното семе продавали в Италия.

постъпка на майсторицата, при която робувах само за една хляб да ме научат на занаят. Заемисих се една нощ, като си легнах, че вече година от как съм при тези хора, а още не са ми дали игла да ми покажат поне как се избада. Разбрах, че ме имат само да им робувам в къщи, а не да ме учат на занаят. Реших да напусна майсторицата си и на Димитровден, рано зори, оставих зад гърба си и Търново, и Устиго, и Узун-чар и се озовах у дома на село.

Баща ми, който вярваше, че аз ще стана „баш терзия“ при Ангелито и ще бъда гражданин донякога в града, никога не очакваше да ме види в село укъсан и бос. Щом ме видя, той ми изкрещя, грабна един гърт и ме погна със заканвания. Аз станах на дим и излезнах отпреде му. Скрях се в близката до дома гора и през ноща се озовах в Търново рано-рано. Там кацнах у дядо си Вълча, прилягнах се у дома му мълчашката като изгъдено кученце. Къщите ме видяха, попитаха ме отгде идя и къде съм бил. Аз им съобщихах и те не посмяха да ми дадат съвет, защото се страхуваха от строгия ми дядо. Не ме съдържало много-много. Отидох у леля си Бойка. Тя ме нахрани и спях у тях. Аз намерих за уместно да сменям мястото на яденето и спането, защото ме беше срам да сядам да ям на чужда трапеза, на която нищо не съм сложил с тру- (Следва)

Гл. редактор: Хр. Ст. Консулов

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА: Вестник „Борба“ — Търново ул. „Васил Левски“ № 11 ТЕЛЕФОНИ: Гл. редактор — 24-58; зам. гл. редактор — 25-26; отдел „Партиен живот и пропаганда“ — 25-27; отдел „Народно стопанство“ — 24-59; отдел „Култура и спорт, хумор и сатира“ — 31-41; сътрудничество — 32-51; канцелария — 31-25